

Ο μακαριστός Καθηγητής της Λειτουργικής Ιωάννης Μ. Φουντούλης (26 Νοεμβρίου 1927-24 Ιανουαρίου 2007) γεννήθηκε στο Μεσαγρό της Γέρας Λέσβου. Μετά το πέρας των εγκυκλίων σπουδών του στη γενέτειρά του, μετέβη στην Αθήνα για σπουδές στη Θεολογική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου, απ' όπου έλαβε το 1950 το πτυχίο με βαθμό «Άριστα». Ακολούθως υπηρέτησε ως βοηθός στο Θεολογικό Σπουδαστήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών, κοντά στον καθηγητή της Αρχαιολογίας Γεώργιο Σωτηρίου (1953-1956). Στη Θεολογική Αθηνών συνδέθηκε και με άλλους διαπρεπείς

καθηγητές, όπως τον Παναγιώτη Τρεμπέλα, ο οποίος εκτίμησε ιδιαιτέρως τις δυνατότητες και την κριτική σκέψη του νεαρού βοηθού και επιστημονικού συνεργάτη. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στην Αθήνα, ο Φουντούλης γνώρισε και την αγιορείτικη παράδοση στο μετόχι της Αναλήψεως της Ι. Μ. Σίμωνος Πέτρας. Η ακαδημαϊκή σταδιοδρομία του τον οδήγησε και σε μεγάλα Ιδρύματα της Δύσης, όπως το Ανατολικό Ινστιτούτο του Καθολικού Πανεπιστημίου της Louvain και το Ανώτατο Λειτουργικό Ινστιτούτο του Λειτουργικού Κέντρου της Μονής Mont-César στη Louvain (1956-1959). Παρακολούθησε επίσης μαθήματα στο Λειτουργικό Ινστιτούτο της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου των Τρεβήρων και παράλληλα πραγματοποίησε έρευνα στο Ινστιτούτο «Herwegen» για την Προώθηση των Λειτουργικών Μελετών της Μονής Maria Laach (1959-1960). Το 1964 αναγορεύθηκε διδάκτωρ της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ, με θέμα διατριβής, *Η εικοσιτετράωρος ακοίμητος δοξολογία*, και εισηγητή τον καθηγητή Ευάγγελο Θεοδώρου. Το έτος 1966 εξελέγη Υφηγητής της έδρας Λειτουργικής-Ομιλητικής, αφού υπέβαλε διατριβή επί υφηγεσία με θέμα, *Το λειτουργικόν έργον Συμμένων Θεσσαλονίκης (Συμβολή εις την ιστορίαν και θεωρίαν της θείας Λατρείας)*. Το έτος 1969 εξελέγη τακτικός Καθηγητής της έδρας Λειτουργικής-Ομιλητικής της ενιαίας τότε Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ, της οποίας διετέλεσε και Κοσμήτορας (1970-1973). Με την ταυτόχρονη ίδρυση των δύο Τμημάτων της Θεολογικής Σχολής, ο καθηγητής Φουντούλης εντάχθηκε στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας και έγινε ο πρώτος Πρόεδρος του νεοϊδρυθέντος Τμήματος (1982-1984). Από το 1989 χρημάτισε Διευθυντής του Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατριαρχικών Μελετών. Το πλούσιο ερευνητικό, διδακτικό και συγγραφικό έργο του διακεκριμένου λειτουργιολόγου συνεχίζει να αποτελεί αντικείμενο μελέτης και πηγή γνώσεων στη Λειτουργική επιστήμη και στους συναφείς θεολογικούς κλάδους. Η προσφορά του Φουντούλη στην επιστήμη και την Εκκλησία αναγνωρίστηκε διεθνώς και επιβραβεύθηκε με διάφορες τιμές και διακρίσεις. Ως φόρο τιμής, το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, το οποίο ο μακαριστός Καθηγητής υπηρέτησε με όλες του τις δυνάμεις, αποφάσισε τη διοργάνωση Ετήσιας Διάλεξης «εις μνήμην Ιωάννου Μ. Φουντούλη», με πρώτη κατά την επέτειο των δέκα ετών από την εκδημία του (2017). Αιώνια η μνήμη αυτού!

Το Εργαστήριο Λειτουργικών Μελετών του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 2017. Κύριος σκοπός του Εργαστηρίου είναι να εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και διδακτικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα της Λειτουργικής και των συναφών κλάδων, όπως αυτά θεραπεύονται στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας. Ειδικότερα, μελετά την ιστορία, θεολογία, τελεστική πράξη, λειτουργική ευταξία και τις πηγές της λειτουργικής παράδοσης της Ορθόδοξης Εκκλησίας, από την αποστολική εποχή έως σήμερα, και εκτείνεται στους συναφείς κλάδους της αγιολογίας, της υμνολογίας, της χριστιανικής αρχαιολογίας και τέχνης, της αισθητικής της λατρείας, της ομιλητικής, της βυζαντινής μουσικολογίας και ψαλτικής και της διαχείρισης πολιτισμικού, εκκλησιαστικού αγαθού. Μεριμνά για την εύρυθμη διεξαγωγή του εβδομαδιαίου Φροντιστηρίου Λειτουργικής στον Ναό της Σχολής, στεγάζει το Στούντιο αγιογραφίας του Τμήματος, εκπονεί ερευνητικά προγράμματα, οργανώνει προγράμματα Διά βίου μάθησης, σεμινάρια και διαλέξεις, όπως την Ετήσια Διάλεξη «εις μνήμην Ιωάννου Μ. Φουντούλη» και το Colloquium Λειτουργικής. Συνεργάζεται τέλος με αντίστοιχα επιστημονικά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα και εκπαιδευτικές μονάδες της Ελλάδος και της αλλοδαπής, για την προώθηση των στόχων του και τη προβολή της πλούσιας εκκλησιαστικής λειτουργικής παράδοσης σε ευρύτερα στρώματα της κοινωνίας.

Διοργάνωση: Εργαστήριο Λειτουργικών Μελετών ΑΠΘ
Επικοινωνία: dialexi_imf@past.auth.gr | 2310996685

Με την ευγενή υποστήριξη:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ
ΝΕΑΣ ΚΡΗΝΗΣ
ΚΑΙ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΥΓΔΟΝΙΑ

ΜΙΧΑΗΛΟΣ
ΚΑΙ ΣΥΝΕΓΓΑΤΕΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

CITY OF THESSALONIKI

Catering:

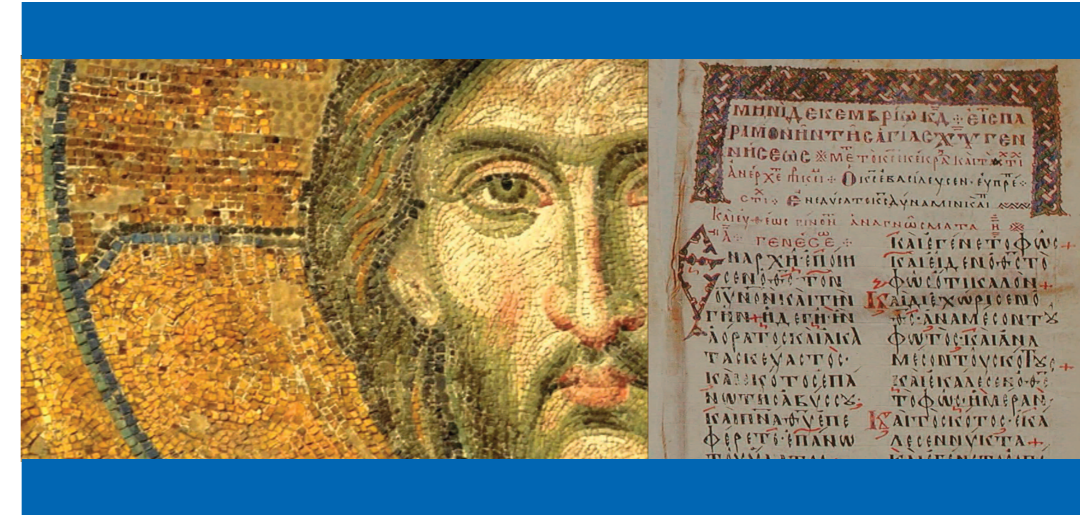
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ "ΓΛΥΚΕΣ ΓΕΥΣΕΙΣ" - ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ

Μουσική υπόκρουση:

Μητώνιδου Ιωάννα, φλάουτο
Παπαδοπούλου Δήμητρα, πιάνο

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Θεολογική Σχολή · Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Β' Ετήσια Διάλεξη
«εις μνήμην Ιωάννου Μ. Φουντούλη»

Καθηγήτρια Sysse Gudrun Engberg

Η λειτουργική χρήση της Παλαιάς Διαθήκης
στην Αγία Σοφία Κωνσταντινουπόλεως

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2018

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο Πρόεδρος του Τμήματος
Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας
του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Καθηγητής Συμεών Α. Πασχαλίδης
έχει την τιμή να σας προσκαλέσει

στη Δεύτερη Ετήσια Διάλεξη
«εις μνήμην Ιωάννου Μ. Φουντούλη»
με ομιλήτρια την κ. Sysse Gudrun Engberg
Ομότιμη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Κοπεγχάγης

Η Διάλεξη θα πραγματοποιηθεί
την **Τρίτη 13 Φεβρουαρίου 2018 και ώρα 18:00**
στην Αίθουσα Τελετών του Παλαιού Κτηρίου
της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ
“Αλέξανδρος Παπαναστασίου”

Η κ. Engberg θα ομιλήσει στα ελληνικά

Πέρασ προσέλευσης: 17:50

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ύμνοι από τον Βυζαντινό Χορό της Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ
«Οι Τρεις Ιεράρχες»
υπό τη Διεύθυνση του Αναπληρωτή Καθηγητή
Πρωτοπρ. Σπυρίδωνος Αντωνίου

Χαιρετισμοί

Ανακοίνωση ίδρυσης του Εργαστηρίου Λειτουργικών Μελετών
του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ
από τον Διευθυντή του Εργαστηρίου
πρωτοπρ. Χρυσόστομο Νάσση, Επίκουρο Καθηγητή

Διάλεξη της Ομ. Καθηγήτριας Sysse Gudrun Engberg με θέμα:
**«Η λειτουργική χρήση της Παλαιάς Διαθήκης
στην Αγία Σοφία Κωνσταντινουπόλεως»**

Επίδοση του Βραβείου «Ιωάννης Μ. Φουντούλης» 2018
στον πρωτοπρεσβύτερο κ. Παναγιώτη Κουρούπη, Μ.Θ.

Δεξίωση στο φουαγιέ της Αίθουσας "Αλέξανδρος Παπαναστασίου"

Συντονίζει η κ. Ελένη Χρυσάφη, Ε.ΔΙ.Π.

Η Ομότιμη Καθηγήτρια Sysse Gudrun Engberg σπούδασε στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης Κλασική Αρχαιολογία και Φιλολογία, Βυζαντινή Μουσική και Λειτουργική, Ελληνική Παλαιογραφία, Νέα Ελληνική Φιλολογία καθώς και Ρωσικά και Τουρκικά κοντά στους καθηγητές Carsten Høeg, Christian Thodberg, Jørgen Raasted, Oliver Strunk και Αντώνιο Μυστακίδη. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα και η πλούσια εργογραφία της επικεντρώνονται στη Νεοελληνική Γλώσσα και Φιλολογία, τη Βυζαντινή Μουσική και Λειτουργική, με βασικό αντικείμενο μελέτης το Προφητολόγιο (λεξιόνριο της Παλαιάς Διαθήκης) και την εκφωνητική του παρασημαντική. Από το 1967 έως το 2010 διετέλεσε Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Κοπεγχάγης, από το 1967 στο γνωστικό αντικείμενο της Κλασικής Φιλολογίας και από το ακαδημαϊκό έτος 1976-1977 στο Τμήμα Νεοελληνικών Σπουδών, το οποίο και ίδρυσε. Έκτοτε το Τμήμα Νεοελληνικών Σπουδών έχει απονείμει περί τα 100 πτυχία Β.Α. και 35 τίτλους ειδίκευσης Μ.Α. Κατά τα έτη 1982-1990 χρημάτισε Διευθύντρια του Τμήματος Ελληνικών και Βαλκανικών Σπουδών, το οποίο συγχωνεύθηκε ακολούθως με το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών. Με δική της πρωτοβουλία οργανώθηκε στο Πανεπιστήμιο ειδική Βιβλιοθήκη-Σπουδαστήριο με πάνω από 9000 τεκμήρια, το οποίο απαρτίζεται κυρίως από τίτλους που αφορούν στην Νεοελληνική Γλώσσα και Φιλολογία καθώς και στις Βυζαντινές και Βαλκανικές Σπουδές. Είναι μέλος της Συντακτικής Επιτροπής της Monumenta Musicae Byzantinae, για χάριν της οποίας ανέλαβε την ταξινόμηση όλων των χειρόγραφων για τους τόμους i.5-6 και ii.1-2 της έκδοσης του Προφητολογίου (Prophetologium). Υπό έκδοση ευρίσκεται ο πρώτος τόμος με θέμα το Προφητολόγιο και τίτλο, *Profetie-Anagnosmata-Prophetologion*, στο οποίο η συγγραφέας περιγράφει την ιστορική διαμόρφωση και συγκρότηση του συγκεκριμένου λειτουργικού βιβλίου, ενώ στον δεύτερο τόμο θα υπάρξει περιγραφή άνω των 200 χειρόγραφων του Προφητολογίου. Έχει πάρει μέρος σε μεγάλο αριθμό διεθνών συμποσίων και συνεδρίων, μερικά από τα οποία οργάνωσε και η ίδια. Τέλος, εξ αφορμής των 40 ετών επιστημονικής της προσφοράς, οργανώθηκε τον Ιούνιο του 2009 στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης Συμπόσιο προς τιμή της με τίτλο, «Ορθοδοξία και καινοτομία στον ελληνόφωνο κόσμο από το Βυζάντιο ως τον 21^ο αιώνα».